

Dokumenty súvisiace s implementáciou Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Pod pojmom **participácia** chápeme zapájanie širokej verejnosti do správy vecí verejných. Zapájanie verejnosti môže byť prítomné vo všetkých fázach politického rozhodovania - vo fáze tvorby, navrhovania, rozhodovania, implementácie, monitorovania, hodnotenia a revízie politiky.

Participovať na správe vecí verejných môžu jednotlivci či mimovládne neziskové organizácie, ktoré sú vo všeobecnosti považované za rezervoár kvalifikovaných odborníkov v rôznych témach. Aktívna participácia verejnosti na správe vecí verejných zvyšuje transparentnosť politického procesu ale aj efektivitu prijatého rozhodnutia.

MNO či jednotlivci môžu využívať širokú paletu nástrojov občianskej participácie ako napríklad sťažnosti, petície, podnety, návrhy, pripomienky, hromadné pripomienky, štrajky, demonštrácie ale hlavne inštitút pravidelne sa opakujúcich volieb. MNO a jednotlivci môžu byť prizývaní do rôznych pracovných skupín na národnej, regionálnej a miestnej úrovni a aktívne sa podieľať na tvorbe a implementácii verejných politík.

Tvorba verejných politík participatívnym spôsobom s aktívnou účasťou zainteresovaných aktérov má množstvo prínosov – **vzniká lepšia politika, komplexné riešenie, zvyšuje sa legitimita rozhodnutia, buduje sa dôvera medzi zainteresovanými a vytvárajú sa kapacity pre budúcu implementáciu**.

Pravidlá zapájania verejnosti do tvorby verejných politík

/* Style Definitions */ table.MsoNormalTable {mso-style-name:"Normálna tabuľka"; mso-tstyle-rowband-size:0; mso-tstyle-colband-size:0; mso-style-noshadow:yes; mso-style-priority:99; mso-style-parent:""; mso-padding-alt:0cm 5.4pt 0cm 5.4pt; mso-para-margin:0cm; mso-para-margin-bottom:.0001pt; mso-pagination:widow-orphan; font-size:10.0pt; font-family:"Times New Roman",serif"; </style>

1. Programové vyhlásenie vlády

a. Vláda bude naďalej skvalitňovať podmienky pre možnosť všetkých subjektov participovať na normotvorbe včasným, predbežným informovaním o pripravovaných právnych úpravách. V tejto súvislosti bude vláda presadzovať, aby aj poslanecké návrhy zákonov boli v druhom čítaní prerokúvané v rámci širokého medzirezortného pripomienkového konania za účasti verejnosti. (str. 54),

Programové vyhlásenie vlády 2016 – 2020 (<https://www.vlada.gov.sk/data/files/7179.pdf>)

2. Deklarácia Iniciatívy pre otvorené vládnutie (v rámci prihlásenia sa do Iniciatívy pre otvorené vládnutie sa každá krajina musí prihlásiť k dodržiavaniu deklarácie)

a. Support civic participation.

We value public participation of all people, equally and without discrimination, in decision making and policy formulation. Public engagement, including the full participation of women, increases the effectiveness of governments, which benefit from people's knowledge, ideas and ability to provide oversight. We commit to making policy formulation and decision making more transparent, creating and using channels to solicit public feedback, and deepening public participation in developing, monitoring and evaluating government activities. We commit to protecting the ability of not-for-profit and civil society organizations to operate in ways consistent with our commitment to freedom of expression, association, and opinion. We commit to creating mechanisms to enable greater collaboration between governments and civil society organizations and businesses. (<https://www.opengovpartnership.org/process/joining-ogp/open-government-declaration/>)

3. Akčný plán Iniciatívy pre otvorené vládnutie na roky 2017 – 2019:

a. 3. Vláda otvorená pre dialóg - 3.1 Participácia na tvorbe verejných politík

Participácia, a teda efektívny dialóg medzi subjektmi verejnej správy a zainteresovanými aktérmi, vedie k navrhnutiu účinného riešenia problému, ktoré je založené na informatívnom rozhodovaní subjektu verejnej správy o potrebách zainteresovaných aktérov. Rovnako i vláda SR si uvedomuje dôležitosť zapájania verejnosti do tvorby verejných politík. V PVV sa zaviazala k vytváraniu a skvalitňovaniu možností občanov participovať na tvorbe verejných politík a k zvyšovaniu transparentnosti procesov rozhodovania verejnej správy. Podpora participácie je nástrojom verejnej kontroly a elimináciou priestoru pre korupciu.

Úlohy č. 43 a č. 45 pre všetky rezorty a ostatné ústredné orgány štátnej správy:

- Na základe širokého dialógu ústredných orgánov štátnej správy so zástupcami občianskej spoločnosti identifikovať verejné politiky, ktoré budú tvorené participatívne v spolupráci so zástupcami občianskej spoločnosti.

- Vytvoriť identifikované verejné politiky v súlade s odporúčacím materiálom „Pravidlá zapájania verejnosti do tvorby verejných politík“ v spolupráci so zástupcami občianskej spoločnosti.

Str. 24 – 25, Akčný plán Iniciatívy pre otvorené vládnutie v Slovenskej republike na roky 2017 – 2019 (

https://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/otvorene_vladnutie/akcne_plany/2017_2019/OGP_AP_2017-2019_final.pdf)

4. Odporúčania OECD k otvorenému vládnutiu

a. Bod č. 8: grant all stakeholders equal and fair opportunities to be informed and consulted and actively engage them in all phases of the policy-cycle and service design and delivery. This should be done with adequate time and at minimal cost, while avoiding duplication to minimise consultation fatigue. Further, specific efforts should be dedicated to reaching out to the most relevant, vulnerable, underrepresented, or marginalised groups in society, while avoiding undue influence and policy capture. (str. 3, OECD: Recommendation of the Council on Open Government, <https://www.oecd.org/gov/Recommendation-Open-Government-Approved-Council-141217.pdf>)

5. ÚPVII: Voluntary National Review of the Slovak Republic on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development

a. Supporting civil society, education towards democratic citizenship and mechanisms for participation in the creation, implementation and control of public policies

The Slovak Republic is a diverse and pluralistic society that must respect the heterogeneity of interests and free public dialogue. It is the duty of public authorities to create and promote conditions and mechanisms for the active participation of citizens in governance, including the creation, implementation and control of public policies. It is therefore necessary to support cooperation between the non-governmental sector and the public administration, as well as to promote diverse forms of public debate, including the involvement of young people. It is clear that only an active and educated citizen can offer their potential for participation in policy-making and cooperation with public authorities. It is therefore necessary to promote education for democratic citizenship, human rights, and gender equality as a systematic component of education plans.

(str. 50, https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/20131Agenda2030_VNR_Slovakia.pdf)